

Základní teze prováděcích právních předpisů navrhované právní úpravy

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

OBSAH:

- Prováděcí právní předpis, kterým se stanoví náležitosti elektronického formuláře pro vybraná podání insolvenčnímu soudu
- Prováděcí právní předpis, kterým se stanoví standardy řádné činnosti insolvenčního správce a úkony, které je insolvenční správce povinen vykonávat osobně
- Prováděcí právní předpis, kterým se stanoví obsah a další náležitosti odborné zkoušky pro udělení akreditace

1) Základní teze prováděcího právního předpisu, kterým se stanoví náležitosti elektronického formuláře pro vybraná podání insolvenčnímu soudu

V návaznosti na navrhovanou právní úpravu byly vymezeny základní teze prováděcího právního předpisu, v němž budou stanoveny náležitosti (tj. forma, podoba a obsah) elektronických formulářů se strojově čitelnými údaji, jejichž prostřednictvím se budou nově zpracovávat vybraná podání insolvenčnímu soudu, konkr. konečná zpráva, soupis majetkové podstaty, seznam přihlášených pohledávek a zpráva o plnění reorganizačního plánu, přičemž podoba formulářů bude zároveň také bezplatně uveřejněna způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Prováděcí právní předpis bude proto především blíže specifikovat čtyři různé podoby tohoto formuláře podle zákonných požadavků každého vybraného podání.

V případě konečné zprávy, která by měla obsahovat celkovou charakteristiku činnosti insolvenčního správce, včetně vyčíslení finančních výsledků této činnosti, pak prováděcí právní předpis stanoví, že na formuláři pro podání konečné zprávy budou obsaženy zejména tyto položky:

- přehled pohledávek za majetkovou podstatou a pohledávek jim na roveň postavených, které insolvenční správce již uspokojil a které ještě uspokojit zbývá;
- přehled výdajů vynaložených v souvislosti se správou majetkové podstaty se zdůvodněním výdajů, které nejsou obvyklé;
- přehled zpeněžení majetkové podstaty s výsledkem, jehož bylo dosaženo;
- uvedení majetku, který nebyl zpeněžen, s odůvodněním, proč k tomu došlo;
- výsledky částečného rozvrhu, pokud k němu došlo;
- přehled plnění zajištěným věřitelům s promítnutím do rozvrhu; a
- přehled právních jednání významných pro průběh insolvenčního řízení.

Prováděcí právní předpis by však ve vztahu ke konečné zprávě měl dále obsahovat povinnost uvést do vyhrazeného pole formuláře také vyčíslení částky, která má být rozdělena mezi věřitele, povinnost uvést označení věřitelů, jimž bude rozdělena (včetně údajů o výši jejich podílů na této částce), ale také povinnost uvést informace o poslední účetní závěrce a údaje o vyúčtování odměny a výdajích insolvenčního správce.

Ve vztahu k formuláři pro seznam přihlášených pohledávek by pak měl prováděcí právní předpis zejména obsahovat povinnost do tohoto formuláře vepsat veškeré přihlášené pohledávky, a to včetně údaje o tom, zda je insolvenční správce popírá. Dále by zde mělo být specifikováno, že se v tomto elektronickém formuláři neuvádějí pohledávky, k nimž se nepřihlíží, pohledávky vyloučené z uspokojení, ale také další pohledávky, u kterých tak stanoví zákon. Pole pro vepsání zajištěných věřitelů by v tomto formuláři měla být zvlášť vymezena, stejně jako pole určená pro specifikaci pohledávky vykonatelné a pohledávky přihlášené jako podmíněné osobami, od kterých může věřitel v souladu se zákonem požadovat plnění.

V prováděcím právním předpisu by však mělo být také stanoveno, že bude formulář obsahovat funkci automatické aktualizace dat do formuláře již jednou vepsaných, aby insolvenční správce nebyl nucen při každé změně informací týkající se seznamu přihlášených pohledávek opětovně vyplňovat celý formulář.

Ve vztahu k formuláři pro soupis majetkové podstaty by měl prováděcí právní předpis zejména obsahovat specifikaci polí (v souladu se zákonem), do nichž se bude veškerý majetek náležející do majetkové podstaty zapisovat, včetně bližšího upřesnění polí umožňujících konkrétní vymezení tohoto majetku a práv třetích osob k tomuto majetku. V prováděcím právním předpisu by však mělo být uvedeno, že bude formulář (obdobně jako formulář pro seznam přihlášených pohledávek) obsahovat též funkci automatické aktualizace dat do tohoto formuláře jednou vepsaných, aby insolvenční správce nebyl nucen při každé změně informací týkajících se soupisu majetkové podstaty opětovně vyplňovat celý formulář. Vedle povinnosti označit ve formuláři sepisovaný majetek, provést jeho ocenění a uvést den, kdy byla příslušná položka sepsána, bude prováděcím právním předpisem dále stanoveno, že bude formulář také obsahovat pole pro uvedení důvodu soupisu, případně dne a důvodu vyloučení sepsaného majetku z tohoto soupisu, nebo pole pro uvedení informace, zda dlužník insolvenčnímu správci písemně potvrdil úplnost a správnost tohoto soupisu, anebo zda toto prohlášení o správnosti soupisu odmítl učinit.

Prováděcím právním předpisem však budou stanoveny také náležitosti formuláře určeného pro podávání zpráv o provádění reorganizačního plánu. Proto zde budou zejména upřesněna pole umožňující aktuální shrnutí plnění reorganizačního plánu dlužníkem.

2) Základní teze prováděcího právního předpisu, kterým se stanoví podrobnosti plnění povinností insolvenčního správce stanovené insolvenčním zákonem a úkony, které je insolvenční správce povinen vykonávat osobně

Jedním z cílů navrhované právní úpravy je také zpřísnit dohled nad insolvenčními správci a jednotlivými činnostmi, které souvisí s výkonem jejich funkce. V návaznosti na to třeba prováděcím právním předpisem podrobněji specifikovat, co se řádným výkonem činnosti insolvenčního správce rozumí, a to navíc včetně bližší specifikace úkonů, které by měl pro zachování standardu „řádné činnosti“ insolvenční správce vykonávat osobně.

Insolvenční správce je v souladu s platnou právní úpravou povinen při výkonu své funkce postupovat svědomitě a s odbornou péčí. Navíc je povinen vyvinout veškeré úsilí, které po něm lze spravedlivě požadovat, tak, aby byli věřitelé uspokojeni v co nejvyšší míře, a to za současného upřednostnění společného zájmu věřitelů nad zájmy vlastní, ale také zájmy třetích osob.

Prováděcím právním předpisem by proto měly být zejména blíže specifikovány činnosti, k nimž je insolvenční správce v souladu s právními předpisy povinen, a které mají na průběh a celkové uspokojení věřitelů zásadní dopad. Je tedy zřejmé, že budou mezi těmito činnostmi uvedeny především dílčí úkony insolvenčního správce při soupisu majetkové podstaty, při sestavování a doplňování seznamu přihlašovaných pohledávek, při zpeněžování majetkové podstaty, ale také dílčí úkony související se závěrem insolvenčního řízení nebo (zejména pro možnost Ministerstva spravedlnosti vykonávat nad insolvenčními správci účinně dohled) také dílčí povinnosti související se zajišťováním chodu provozovny insolvenčního správce, výkonu jeho funkce ve svém sídle, a povinnosti přímo vázané na řádný a plynulý průběh insolvenčního řízení, v němž je úpadek dlužníka řešen oddlužením.

Veškeré dílčí úkony a povinnosti však budou pouze konkretizací povinností zákonem již stanovených. Dojde tedy pouze k jakémusi „zdůraznění“ zákonných priorit ve vztahu k pojmu „řádný výkon funkce insolvenčního správce“ tak, aby bylo možné tyto standardy po insolvenčních správcích účinně vyžadovat.

3) Základní teze prováděcího právního předpisu, kterým se stanoví obsah a další náležitosti odborné zkoušky pro udělení akreditace

V souladu s navrhovanou právní úpravou je dále třeba konkretizovat základní podmínky průběhu a vyhodnocení odborné zkoušky žadatele o udělení akreditace pro poskytování služeb v oblasti oddlužení.

Prováděcí právní předpis bude proto obsahovat zejména bližší vymezení toho, z jakých částí se odborná zkouška skládá, jaké znalosti je třeba při zkoušce prokázat, v jaké formě a s jakými přílohami bude třeba podat žádost o vykonání odborné zkoušky, zda (a příp. jak a kdy) bude možné odbornou zkoušku opakovat, zda bude možné se z konání zkoušky omluvit, povinné přílohy žádosti o vykonání této zkoušky, způsob vyhodnocování splnění podmínek pro udělení akreditace žadatele, informace o poplatku za vykonání odborné zkoušky, účinky zpětvzetí žádosti o vykonání této zkoušky, důsledky neúčasti na odborné zkoušce a způsob jejího vyhodnocení.

Hlavním smyslem prováděcího předpisu je tedy konkretizovat navrhovanou právní úpravou již stanovené povinnosti, resp. podmínky poskytování služeb v oblasti oddlužení tak, aby byly placené služby týkající se typicky zpracování insolvenčních návrhů často přímo spojených s návrhem na povolení oddlužení, ale také jiných úkonů souvisejících s institutem oddlužení, poskytovány příjemcům těchto služeb výlučně osobami, o jejichž kvalifikaci není důvod pochybovat. Těmi se pak vedle insolvenčního správce, advokáta a notáře rozumí právě osoby, jimž bude ze strany Ministerstva spravedlnosti na základě vykonání odborné zkoušky a splnění všech dalších zákonem stanovených podmínek udělena akreditace.

Navrhovanou právní úpravou a prováděcím právním předpisem tak bude docíleno stavu, kdy již komerční subjekty (tzv. „oddlužovací společnosti“) nabízející dlužníkům pomoc před zahájením insolvenčního řízení, jejímž výsledkem má být vydání rozhodnutí o povolení oddlužení, resp. následné vydání rozhodnutí o schválení oddlužení, nebudou moci profitovat z tíživé životní situace a nedostatečné informovanosti dlužníků.